

Ebedi

Nişanlı

Kafka

Jacqueline Raoul-Duval

Çeviri: İNCİ MALAK UYSAL

♥ can
roman

JACQUELINE RAOUL-DUVAL
EBEDİ NİŞANLI
KAFKA

Kafka, l'éternel fiancé, Jacqueline Raoul-Duval

© 2011, Éditions Flammarion, Paris

© 2015, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ocak 2015, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Ayça Sezen

Düzeltili: Ebru Aydın, Burçak Karabağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devkaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş

Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-2466-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

JACQUELINE RAOUL-DUVAL
EBEDİ NİŞANLI
KAFKA

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

İnci Malak Uysal

♥can

JACQUELINE RAOUL-DUVAL, editör ve çevirmen. *Ebedi Nişanlı Kafka* yazarın üçüncü romanı.

İNCİ MALAK UYSAL, 1973'te İzmir'de doğdu. İzmir Saint Joseph Lisesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü'nü bitirdi. Önemli çevirileri arasında; *Kliniğin Doğuşu* (Michel Foucault), *Kritik ve Klinik*, *Sacher-Masoch'un Takdimi*, *Müzakereler* (Gilles Deleuze), *Biz Hiç Modern Olmadık* (Bruno Latour), *Vermeer ve Spinoza* (Pontus Hulten), *Mavi: Bir Rengin Tarihi* (Michel Pastoureau), *İnsanlığın En Eski Muamması* (Bertrand David - Jean-Jacques Lefrère) yer alır. Bodrum'da üç kedisiyle birlikte yaşıyor.

İçindekiler

I. FELICE

İlk Bakıştan İtibaren	13
Sevgisiz Bir Tutku	25
Yedi Ay Sonra, Berlin	37
Zamanın ve Hayal Kırıklığının Zaferi	48
Riva, İtalya'da Verilen Ara	57
Grete Bloch ya da İlk Üçlü	63
Dava	72
O Gece ya da Marienbad Gizemi	80
Özgürlük!.. Özgürlük!..	93
“Bu Senin Kaderinde Yokmuş”	101

II. JULIE

Julie, Unutuş	107
---------------------	-----

III. MILENA

Milena, Bir Yanılsamanın Sonu	117
-------------------------------------	-----

IV. DORA

Genç Kız ve Ölüm	149
Son Gün: 3 Haziran 1924	193
1924'ten Sonra	197

I

FELICE

13 Ağustos 1912 - 27 Aralık 1917 arası

“Benim için bir şeyi sevmek, onu kendimden erişemeyeceğim kadar üstün tuttuğumda mümkündür ancak.”

“O benim için erişilmez, bunu kabullenmem gerek ve gücüm öyle bir halde ki, bunu zevk çılgınlıkları atarak yapıyor.”

“Max Brod’a Mektuplar”

İlk bakıştan itibaren

O 13 Ağustos 1912 günü, benzersiz aşk hikâyesinin başladığı geç saatte, bir kuzey rüzgârı, Prag üzerinde gün boyu toplaşan sis bulutlarını ve yağmur fırtınalarını süpürdü. Gökyüzü artık yıldızlarla kaplıydı ve gerçek bir yaz gecesiydi.

Yeleksiz, açık renk giyimli, hasır şapkalı bir genç adam, eski şehrin ortasında, neredeyse ıssız Obstgasse Sokağı'nda, aceleci adımlarla yürür. Önünde, ayırık kaldırım taşlarının arasında, sokak fenerlerinin ışığı altında parıltıyan su birikintileri yayılır. Bir engelli koşucusu gibi bir su birikintisinden diğerine, bir yansımadan diğerine çift ayakla zıplar. Orada, süslemeli bir üçgen çatı; şurada, bir pencerenin sivri kavisini, bir kilise boyunduruğu, bir havarinin uzanan kolu, uçan bir güvercin. Şehrine ait parçaların hızlıca ayaklarının altından geçtiğini görür.

Léonie Frippon'un birkaç gündür Stadt Wien Kabaresi'nde söylediği "Collection de boutons au Louvre"u (Louvre'daki Düğme Koleksiyonu) ıslıkla çalmaktadır. Bu genç adam, kolunun altında büyük kırmızı bir zarfla, çoğu akşam olduğu gibi yine arkadaşı Max'ın evine gitmektedir.

Max Brod'la 23 Kasım 1903'te üniversitede tesadüfen karşılaştıklarında, ikisi de eşit bir kayıtsızlıkla hukuk doktorası hazırlıyorlardı. Genç çete başı Max, bir öğren-

ci kulübü yönetiyor ve tutkunu olduğu edebiyat ve felsefe üzerine konferanslar düzenliyordu. Brod, Schopenhauer hakkında sunum yaptığı bir akşam, Nietzsche'ye şarlatan muamelesi yapar. Sonrasında bir tartışma çıkar, dinleyiciler onu alkışlar. Salon boşaldığında genç bir adam yanına gelir. Nietzsche'ye şarlatan muamelesi yapılmaz. Tanımadığı bu kişi, birkaç cümleyle sözlerini açar. Kararlı bir sesi, çekingen bir tavrı vardır. Max, ondan bir baş uzun olan bu adalet dağıtıcısının yüzüne dikkatle bakar. Smokin yaka ve kravatla giyiminin şıklığına, içinde bir kor yanan siyah gözlerindeki bakışın yoğunluğuna şaşmıştır, bir Dostoyevski kahramanını düşünür. Çıkkı elmacikkemikli bu genç öğrencinin zayıflığı ve zarafeti onu rahatsız eder; fazla bira içtiği, yağlı yiyecekler yediği ve spor yapmayı sevmediği için kendine kızar. Daha ona cevap bile vermeden, genç adam ortadan kaybolur. Nereden çıktı bu hayalet? Onu daha önce hiç görmedim, hiçbir gruba katılmadı, hiç söz almadı. Yoksa düşünürleri hepimizden daha dikkatli mi okuyor?

Max ertesi sabah bu meçhul kişiden bir mektup alır: Ona özürlerini sunmakta ancak eleştirilerini geliştirmektedir. İnce eleyip sık dokuduğu muhakemeler, dosdoğru bir tarz. Max bu mektubu saklar. Bunu izleyen diğer onlarca mektubu da. Birçoğu küçük resimlerle, görünmez iplerin ucuna asılı tuhaf siyah kuklalarla süslüdür.

İki öğrenci birbirlerinden ayrılamaz olur. Aynı kitaplara, aynı filmlere hayrandırlar, sinema onları büyüler. Öğleden sonraları, kırdaki uzun gezintiler yapmak üzere şehirden çıkarlar. Akşamları aynı gösterilere giderler, Yediş tiyatrosunu alkışlar ve desteklerler, aynı kafelere takılırlar; Max onu oyuncularla, genç romancılarla, şairlerle tanıştırır; şehrin en ilginç çevrelerini, tiyatro topluluklarını, kabarelerini ve müzikhollerini bilir.

Max, yazdığına dair sır verir ona. Ancak yazdıklarını

ona göstermekten çekinir. Yazdıkları arkadaşının edebi beklentilerini karşılayacak düzeyde değildir. Bu beklentiler, Max'ı arkadaşının çileciliğinden bile çok kızdırmaktadır. Arkadaşı ne alkol ne çay ne de kahve içmektedir, sigara da içmez, kışın ortasında pencere açık uyur, buz tutmuş nehirlerde yüzer, neredeyse hiç yemez. Hadi bu da neyse... Ama bir metnin tüylerini yolar, acımasızca yağın çıkarır: Filan metafor onun edebiyattan umudunu kesmesine neden olur, falan cümle horlar gibi ses çıkarmaktadır, bir başkası kulağa yanlış gelmektedir, şu iki cümle çürük bir dişin üzerindeki dil gibi birbirine sürtmektedir! Duaya benzer bir sesle yineler:

“Sözcükleri boşluktan çekmek gerek!”

“Hangi boşluktan bahsediyorsun?” diye sorar Max.

Yanıt olarak arkadaşısı sıradanlığın hazzına övgüler yağdırır, ayrıntıyı över. “Bir dehlizdeki nemli taşın kokusu,” der her bir sözcükten büyük bir zevk alarak, işte böyle yazmalıdır.

O 13 Ağustos 1912 günü, bu benzersiz aşk hikâyesinin başladığı geç saatte, eski şehrine ait yansımaların peşinde koşan açık renk giyimli genç adam, arkadaşının kapısını çalar.

“Saatten haberin var mı?” diye öfkeyle söylenir Max kapıyı açar açmaz.

“O hep geç kalır,” diye bir ses yükselir yan odadan. Saatini bir buçuk saat geriye almakta inat ettiği sürece her yere geç kalacak. Ne gülünç fikir! Saatini bir buçuk saat geriye almak.

Genç adam gülmeye başlar. Hasır şapkasını holde bırakıp bir kütüphaneye küçük bir müzik odasından sonra gelen yemek odasına girer. Max'ın kardeşi Otto piyanonun başına oturmuş, Liszt'in *Si Minör Sonat*'ını çalmaktadır. Anneleri telefondadır, Mösyö Brod ise rafların arasın-

da bir kitap aramaktadır. Akşam misafirlerini elleriyle selamlarlar.

Yemek odasında, beyaz bluzlu bir genç kız tek başına yemek yemektedir. Genç adam onu görünce bir an kararsız kalır. Sonra doğru ona gidip elini uzatır ve kendini tanıtır:

“Franz Kafka.”

Franz, genç kızın karşısına oturur ve onu öyle sabit bakışlarla gözler ki, genç kız gözlerini yere indirir ve cevap vermeden önce bir tereddüt geçirir:

“Felice Bauer.”

“Praglı değilsiniz. Nerelisiniz? Tek başınıza mı seyahat ediyorsunuz? Kaç gün buradasınız? Brod’ları nereden tanıyorsunuz? Çalışıyor musunuz?”

Felice Bauer gevşer ve benzer kısa cümlelerle cevap verir:

“Berlin’de oturuyorum. Bekârim. Brod’larla aile bağım var. Evet, çalışıyorum. Carl Lindström şirketinin diktafon bölümünü yönetiyorum. Ve yarın sabah dönüyorum. Bu sizin için yeterli mi?”

“Beni affedin, hep çok soru sordum. Size eşlik edebilir miyim?”

Franz Kafka, gelmeyen cevabı beklemeden kırmızı zarfından bir torba fotoğraf çıkarıp içindekileri masanın üstüne boşaltır.

“Matmazel, size bu fotoğrafları gösterebilir miyim? Bunları Max’la birlikte birkaç gün geçirdiğimiz Weimar’da çektik. Neden bu koca masada yalnız yiyorsunuz?”

“Geç geldim. Tiyatrodaydım. Kimse beni beklememiş.”

Felice gelip yanına oturan Max’a sıkıntılı bir şekilde gülümser. Franz ona bir fotoğraf gösterir:

“İşte önce, sokağa bakan on dört penceresiyle Goethe’nin evi ve...”

“Pencereleri mi saydın?” diye şaşkınlıkla sorar Max.

“Goethe’yle ilgili her şeye imreniyorum, kesinlikle her şeye. Salonuna. Çalışma odasına, bir kürek mahkûmunun tek bir çivi bile kullanmadan devasa bir meşe ağacını oyduğu bu merdivene, Çin porselenlerine, David d’Angers’in eseri olan büstüne, iki izleyici sırası olan açık hava tiyatrosuna. Ve hatta tabutunun üstündeki, Praglı Alman kadınların sunduğu, altın defne yapraklarından yapılmış taca.”

Başka fotoğraflar seçer:

“Bekçiye rüşvet vermek suretiyle her şeyin fotoğrafını çekebildik, cibinliğiyle birlikte yatak odasının bile. Görmek ister misiniz?”

Felice her negatife dikkatle bakar. Dolu olan tabağını iter.

“Etiniz soğuyor,” der Max.

“Benim için durmadan yiyen insanlardan daha mide bulandırıcı bir şey olamaz.”

Bir hizmetçi gelir ve kütüphanesinde okumakta olan Mösyö Brod’a telefonda beklendiğini haber verir.

Mösyö Brod kalkar ve odadan çıkar.

“Benim için de şu telefon zilinden daha nahoş bir şey olamaz,” diye sızlanır Max.

Felice, Residenz Tiyatrosu’nda gördüğü “Otomobildeki Sevgili” operetinin ilk perdesini anlatır:

“Art arda on beş kez telefonun zili duyuluyor. Biri, aynı yöntemi kullanarak sahnedeki on beş kişiyi tek tek çağırır.”

“Neyse ki o kadar kalabalık değiliz,” diye cevap verir Max.

Felice, Franz’ın yorumladığı fotoğraflara bakmaya devam eder:

“İşte Liszt’in evi. Söylenene göre, yalnızca saat beşten sekize kadar çalışırmış. Sonra kiliseye gider, sonra

yeniden yatar ve saat on birden sonra, ziyaretçilerini kabul edermiş. Bu fotoğrafta, Schiller'in evini görebilirsiniz. Bekleme odası, salon, çalışma odası, nişler. Bir yazar evi için ne kadar iyi bir yerleşim."

Max, Franz'ın gizlemek istediği bir fotoğrafı kapar.

"Siz onu bırakın da Franz'a bakın yüzerken. Onunla seyahat etmek tam bir cehennem azabı. Gittiğimiz her yerde, saatlerce aramak pahasına bile olsa, hiç müşterisi olmayan, çevresinde hiç köpek bulunmayan, gürültüsüz ve üstelik bir vejetaryen restorana ve de açık bir havuza yakın bir otel bulmamız gerekiyor. Her gün yüzmezse, kürek çekmezse, yürümezse yaşayamaz."

"Sık sık birlikte mi seyahat edersiniz?"

"Evet. İtalya'ya gittik: Uçakları görmek için Brescia'ya, Milano'ya, Riva'ya, Lugano'ya, Zürih'e. Ayrıca iki kez de Paris'e. Otto da bizimleydi. Bizim natüristin çılgnlıklarına katlanmama yardımcı oldu."

"Natürist misiniz?"

"Tam olarak değil... Mayolu insanım. Bu yaz, Jungborn Kampı'nda, hiç utanmadan çırlıçiplak gezen bu insanları gördüğümde hafif bir bulantı duyduğum doğrudur. Koşmaları da bir şeyi halletmiyor. Kuru ot yığınlarının üstünden atlayan yaşlı beyleri de sevmiyorum."

Üçü de güler.

"O halde neden oraya gidiyorsunuz?"

"Bunlar doğaya yakın yaşayan kendi halinde insanlar. Yıldızların altında uyumak, sabah erkenden çimenlerin üzerinde çıplak ayakla yürümek, çok hoş."

Max, Felice'ye bir başka fotoğraf gösterir:

"Bakın, Franz Grete'yle birlikte Werther'in bahçesinin önünde; çilek yiyorlar."

"Grete kim?"

"Bekçinin büyüleyici kızı. Franz onu gece gündüz takip etti. İtiraf et, ona âşıktın. Ona çikolatalar, karanfiller,

küçük bir kalp, bir zincir ve bilmediğim daha neler hediye ettin. Senin attığın adımlara karşılık verseydi evlenme bile teklif ederdin.”

Max saatine bakar:

“Saat on bir oldu ve biz hâlâ öykülerinin sırasına karar vermedik. Onları kesinlikle yarın sabah erkenden göndermelisin. Felice yemeğini bitirirken biz de şöyle kenara geçelim.”

Max kalkar, Franz’ın önündeki kırmızı zarfı eline alıp içinden bir elyazması çeker. Felice şaşkın şaşkın Franz’a bakmaktadır:

“Siz de mi yazıyorsunuz?”

Cevabı Max verir:

“Asıl o yazıyor! Yazmak onun yaşama sebebi. Kafası olağanüstü hikâyelerle dolu. Onları yazmadığı zaman deliye dönüyor. O salt edebiyattır. Yazdığı bir şeyi hiç okumadınız mı?”

Felice, Mösyö Brod’un koltuğun üzerinde bıraktığı, Goethe’nin toplu eserlerinden bir cildin sayfalarını karıştırmaktadır:

“Hayır ancak sizin tüm kitaplarınızı okudum, Max. İlk romanınız *Schloß Nornepygge* (Nornepygge Şatosu) hariç. Sonunu bir türlü getiremedim. Defalarca denedim.”

Franz yıkılmış bir halde onu süzer. Bir sessizlik olur ve Felice rahat bir sesle bu sessizliği bozar.

“Buna ilk ben şaşırdım. Fırsat bulduğumda tekrar başlamayı düşünüyorum.”

Max, Franz’ı üç düz ve bir ince ayağı olan sehpaye doğru sürükler:

“Çalışmaya koyulalım. Yalnızca birkaç dakikalık işimiz var. Sana bir önerim var, bir kâğıda yazmıştım. Nereye koydum onu?”

Ceplerini karıştırır, etrafına bakınır, şöminenin mermerinin üzerinde olduğunu görür.

Kafka dört kere sevdi, dört kere nişanlandı,
dört kere evliliğin eşliğinden döndü.

Kadınların adları Felice, Julie, Milena ve Dora'ydı.
Biten bu dört aşkın ardından, dört büyük romanını
tamamladı.

Hepsi Prag'ın uzağında yaşıyordu, ilişkileri mektuplarla ve
mektuplarda sürdü, yüz yüze görüşmeler hep hüsrarla bitti.

Hepsi biricik olan bütün bu aşklar, hep aynı döngüde
savruldu; tutku, korku, acı ve ayrılık.

Kafka ona uzaktan ilham veren bu kadınları hep güvenli bir
mesafede tuttu, gerçek tutkusu olan edebiyatla arasına
girmelerine hiç izin vermedi.

Ebedi Nişanlı'da, Kafka'yı tutkulu bir âşık, ebedi bir yalnız,
kaçak bir sevgili olarak yeniden tanıyacaksınız.

